

LIETUVOS RESPUBLIKOS VIDAUS REIKALŲ MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Šventaragio g. 2, LT-01510 Vilnius,
tel.: (8 5) 271 7154 / 271 7178, faks. (8 5) 271 8551, el. p. bendrasisd@vrm.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188601464

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

Nr.

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 1996 M. BIRŽELIO 3 D. NUTARIMO NR. 651 „DĖL ADMINISTRACINIŲ VIENETŲ IR GYVENAMŲJŲ VIETŲ TERITORIJŲ RIBŲ IR PAVADINIMŲ TVARKYMO“ PAKEITIMO IR DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 1999 M. RUGSĖJO 20 D. NUTARIMO NR. 1019 „DĖL VIETOS GYVENTOJŲ APKLAUSOS TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO PROJEKTŲ

Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija, vykdydama Ministro Pirmininko pavedimą, išdėstytą Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanclerio 2019 m. liepos 24 d. rašte Nr. S-2563, teikia Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1996 m. birželio 3 d. nutarimo Nr. 651 „Dėl administracinių vienetų ir gyvenamųjų vietovių teritorijų ribų ir pavadinimų tvarkymo“ pakeitimo“ projektą (toliau – Nutarimo projektas). Taip pat teikiamas su Nutarimo projektu teikiamais pasiūlymais susijusio Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. rugsėjo 20 d. nutarimo Nr. 1019 „Dėl vietos gyventojų apklausos tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo projektas (toliau – Aprašo projektas).

Nutarimo projekto tikslas – siekiant spręsti praktikoje išryškėjusias šio nutarimo taikymo problemas, patikslinti gyvenamųjų vietovių teritorijų ribų nustatymo principus, nustatyti, kad pavadinimus gyvenamosioms vietovėms Vyriausybė suteikia pagal Valstybinės lietuvių kalbos komisijos išvadoje pateiktus pasiūlymus, taip pat nustatyti, kad tiek teritorijų ribų planai, tiek teisės aktų projektai dėl administracinių vienetų ir gyvenamųjų vietovių teritorijų ribų tvarkymo turi būti derinami su Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija. Nutarimo projektu taip pat patikslinamos neaiškiai suformuluotos nuostatos ir atsisakoma šiuo metu galiojančių, tačiau praktiškai nebuvousių pritaikytomis nuostatų (pvz., dėl savivaldybių teritorijų ribų schemų, išvados apie naujos savivaldybės steigimo išlaidas ar atitiktį kriterijams ir kt.).

Rengiant Nutarimo projektą buvo vertinama kompetentingų institucijų (Lietuvos Respublikos susisiekimo ir Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijų, Valstybinės lietuvių kalbos komisijos, valstybės įmonės Registrų centro ir Lietuvos savivaldybių asociacijos) pateikta informacija apie minėto nutarimo praktinio taikymo sunkumus ir pasiūlymai dėl jo tobulinimo.

Nutarimo projektu sprendžiami klausimai:

1. Siūloma nustatyti, kad kai Lietuvos Respublikos Vyriausybei pasiūlymą steigti naujas, panaikinti esamas savivaldybes, nustatyti ir keisti jų teritorijų ribas ir centrus teikia gyventojų iniciatyvinė grupė ar savivaldybės taryba, Lietuvos Respublikos Vyriausybė Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijai paveda organizuoti teritorinės reformos socialinių, ekonominių pasekmių įvertinimą. Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija kreipiasi į kompetentingas institucijas, kurių pateiktas išvadas dėl šių pasekmių įvertinimo apibendrina ir pateikia informaciją Lietuvos Respublikos Vyriausybei. Esant teigiamoms išvadoms, Lietuvos Respublikos Vyriausybė sprendžia dėl vietos gyventojų apklausos organizavimo tikslingumo.

Taip pat siūloma nustatyti, kad dokumentai dėl naujų savivaldybių steigimo, esamų panaikinimo, savivaldybių teritorijų ribų nustatymo, jų ribų bei centrų keitimo Lietuvos Respublikos Vyriausybei teikiami tik tokiu atveju, jei vietos gyventojų apklausa laikoma įvykusia.

2. Pažymint, kad gyvenamosios vietovės pavadinimas yra ne tik adreso sudedamoji dalis, įtraukiama į valstybės ir savivaldybių informacines sistemas, bet ir atitinkamą teritoriją identifikuojantis vardas, nusakantis tos vietos istoriją, geografinius objektus, ten gyvenusius žmones, jų veiklą ar įpročius ir kt., kad Valstybinės lietuvių kalbos komisijos išvada dėl suteikiamo pavadinimo gyvenamajai vietai nėra savitikslių ar tik formalus reikalavimas, Nutarimo projektu siūloma, kad pavadinimus gyvenamosioms vietovėms Vyriausybė suteiktų pagal Lietuvių kalbos komisijos išvadoje pateiktus pasiūlymus.

3. 2009 metais, siekiant taupyti biudžeto lėšas, buvo nuspręsta, iki Seimas nepriims įstatymo dėl administracinių vienetų teritorijų ribų reformavimo, rengti ne teritorijų ribų planus, o schemas, o tokiam įstatymui įsigaliojus, papildomai rengti planus. Tačiau praktikoje paaiškėjo, kad šių schemų, atsižvelgiant į joms keliamus reikalavimus, parengimas nėra kur kas pigesnis nei šiam tikslui reikalingų planų ir dubliuojantis juos. Todėl, siekiant mažinti administracinę naštą ir taupyti administracinių vienetų teritorijų riboms tvarkyti reikalingas lėšas, Nutarimo projektu siūloma atsisakyti reikalavimo rengti savivaldybių teritorijų ribų schemas, paliekant tik vieną žemėlapiu pagrindu rengiamą dokumentą – teritorijų ribų planus.

4. Nagrinėjant gyvenamųjų vietovių teritorijų ribų tvarkymo klausimus jau keleri metai kaip susiduriame su klausimais, priskirtiniais išskirtinai Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos kompetencijai (pvz., dėl saugomų teritorijų, didelių miškų plotų, kuriuos norima priskirti miestams, taip pat dėl miestų ar kitų gyvenamųjų vietovių teritorijų plėtros projektų atitikties Lietuvos Respublikos teritorijos bendrojo plano sprendiniams), bei dėl kitų aplinkosauginių klausimų. Išskirtinas Druskininkų ribų keitimo atvejis – šios savivaldybės taryba pateikė Lietuvos Respublikos Vyriausybei pasiūlymą dvigubai padidinti Druskininkų miesto plotą ir išplėsti šį kurortą prijungiant prie jo teritorijos didelius valstybinių ir privačių miškų plotus. Šis klausimas buvo svarstomas tarpinstituciniu lygmeniu ir, Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijai argumentuotai nepritarus pasiūlymui tokiu mastu išplėsti Druskininkų miesto teritorijos ribas, buvo

priimtas sprendimas tokio Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo projekto neteikti svarstyti Lietuvos Respublikos Vyriausybei. Pažymėdami, kad dokumentams, kurių reikia administracinių vienetų ir gyvenamųjų vietovių teritorijų riboms tvarkyti, kokybiškai parengti svarbi ir teritorijų planavimo, saugomų teritorijų bei miškų plėtros politiką formuojančios institucijos – Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos kompetentinga nuomonė, siūlome ją įtraukti į pirmiau minėtų dokumentų derinančių institucijų sąrašą.

5. Atsižvelgdami į tai, kad šiuo metu galiojančiame nutarime yra nuostatų, kurios praktiškai nebuvo realizuotos ir šiuo metu yra neaktualios, o esant poreikiui ateityje gali būti įgyvendintos, vadovaujantis Lietuvos Respublikos teritorijos administracinių vienetų ir jų ribų įstatymo nuostatomis, Nutarimo projektu siūloma atsisakyti išvadų apie naujų ir esamų savivaldybių atitiktį minėto įstatymo 7 straipsnyje nustatytiems kriterijams ir apie naujos savivaldybės steigimo išlaidas.

6. Siekiant išsaugoti naikinamų gyvenamųjų vietovių vardus, Nutarimo projektu siūlome nustatyti, kad naikinamos gyvenamosios vietovės teritorijoje suformuotai gatvei turi būti suteiktas tos gyvenamosios vietovės vardas.

7. Bendrasis pagalbos centras atkreipė dėmesį į situacijas, kad kai seniūnijoje ar savivaldybėje, kai jos teritorijoje nėra sudarytos seniūnijos, yra dvi ar daugiau vienvardžių gyvenamųjų vietovių, tokiu atveju pagal pranešėjo nurodytą adresą sunku identifikuoti jo buvimo vietą. Siekiant išvengti painiavos, Nutarimo projektu siūloma nustatyti, kad gyvenamosios vietovės pavadinimas seniūnijoje ar savivaldybėje, kai jos teritorijoje nėra sudarytos seniūnijos, būtų unikalus, o jos teritorija sudarytų vientisą uždarą teritoriją.

Aprašo projekto tikslas – siekiant stiprinti vietos demokratiją, pilietinę visuomenę ir skatinti gyventojų dalyvavimą tvarkant viešuosius vietos reikalus, patikslinti nuostatas dėl vietos gyventojų apklausų steigiant ir panaikinant savivaldybes, nustatant ar keičiant jų ribas ir centrus, ir suderinti šio aprašo nuostatas su Nutarimo projektu teikiamais pakeitimais.

Aprašo projektu siūloma nustatyti, kad:

1) vietos gyventojų apklausos steigiant ir panaikinant savivaldybes, nustatant ar keičiant jų ribas ir centrus organizuojamos esant Lietuvos Respublikos Vyriausybės sprendimui dėl vietos gyventojų apklausos organizavimo tikslingumo;

2) Lietuvos Respublikos Vyriausybė sprendimu gali organizuoti ir kitos, nesiūlomos priskirti kitai savivaldybei, savivaldybės teritorijos dalies vietos gyventojų apklausą;

3) vietos gyventojų apklausoje turi dalyvauti daugiau kaip pusė apklausiamos teritorijos gyventojų, turinčių teisę dalyvauti apklausoje ir daugiau kaip pusė dalyvavusiųjų pasisakyti teigiamai;

4) pakartotinė vietos gyventojų apklausa, jei pirmoji neįvyko dėl vykdytojų kaltės ar šiurkščių pažeidimų, atliekama po 6 mėnesių;

5) pakartotinei vietos gyventojų apklausai neįvykus, kita apklausa nebeorganizuojama, o Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro įsakymu įforminamas sprendimas dėl neįvykusios apklausos.

Šiuo metu Nutarimo projektas ir Aprašo projektas derinami su suinteresuotomis institucijomis ir visuomene paskelbus juos Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinėje sistemoje (TAIS). Kitų konsultavimosi su visuomene būdų nenumatoma.

Vadovaujantis Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. vasario 26 d. nutarimu Nr. 276, 4 punktu, kuriame reglamentuojama, kad turi būti atliekamas prioritetinių teisėkūros iniciatyvų, įstatymų ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimų projektų, teikiamų svarstyti Lietuvos Respublikos Vyriausybei, numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas, kai numatoma reglamentuoti iki tol nereglementuotus santykius, taip pat, kai iš esmės keičiamas teisinis reguliavimas, Nutarimo projekto ir Aprašo projekto poveikio vertinimas nėra atliekamas.

Nutarimo projektas ir Aprašo projektas Europos Sąjungos teisės aktams neprieštarauja.

Nutarimo projektas ir Aprašo projektas neperkelia ir neįgyvendina Europos Sąjungos teisės aktų nuostatų.

Numatomo teisinio reguliavimo neigiamų pasekmių nenumatoma.

Nutarimo projekte ir Aprašo projekte nėra apibrėžiamos sąvokos ir jas įvardijantys terminai, kurie turėtų būti įvertinti Lietuvos Respublikos terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka. Nutarimo projektas ir Aprašo projektas atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas.

Nutarimo projektą ir Aprašo projektą parengė Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos Viešojo administravimo ir vietos savivaldos politikos grupės (vadovė Indrė Marija Baranauskienė, tel. (8 5) 271 7105) patarėja Aurelija Tranylienė (tel. (8 5) 271 8306).

PRIDEDAMA:

1. Nutarimo projektas, 6 lapai.
2. Nutarimo projekto lyginamasis variantas, 7 lapai.
3. Aprašo projektas, 2 lapai.
4. Aprašo projekto lyginamasis variantas, 2 lapai.

Vidaus reikalų ministrė

Rita Tamašunienė